

DOKAZNA SREDSTVA

**DOKAZNA
SREDSTVA** - izvori,
odnosno oblici u
kojima se javljaju
dokazi putem kojih se
utvrduju
pravno relevantne
činjenice u krivičnom
postupku.

Po pitanju naziva dokaznih sredstava postoje znatne razlike, pa neki autori pod dokaznim sredstvima smatraju svjedoke, vjestake, uviđaj, ne praveći razliku između subjekta postupka i dokaznog sredstva.

Drugi pak pod dokaznim sredstvima smatraju., na primjer, svjedočenje, vještačenje, ne praveći razliku između dokaznog sredstva i krivičnog procesne radnje čim se preduzimanjem dolazi do dokaza

Najprivatljivije stanoviste po kome su dokazna sredstva određena zakonom i tu spadaju: uviđaj, iskaz vjestaka, iskaz svjedoka, iskaz okrivjenog i isprave

ISPRAVA

- ▶ Pojam isprave u sirem smislu identifikuje se sa pojmom materijalnih dokaza - u tom smislu isprave su sve stvari materialne prirode, predmeti izgrađeni od čovjeka i pismena sačinjena od čovjeka koje u krivičnom postupku doprinose rasvjetljenju važnih činjenica i okolnosti u krivičnoj stvari i njenom rješanju
- ▶
- ▶ KZ pojmovno određuje ispravu kao svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz činjenice koja ima značaj za pravni odnos, kao i računarski podatak.
- ▶
- ▶ Pored ovog šire određenja pojma isprave postoji i užo određenje - po kojem se pod ispravom podrazumijevaju pismene biljeske (zapisi) koji sadrže činjenice, odnosno podatke o činjenicama koje se utvrđuju u krivičnom postupku, kao i pismene izjave i saopštenja u kojima su sadržane take činjenice, kao i crteži i skice iz kojih se takve činjenice mogu izvesti

Isprava sacinjena od covjeka moze da bude sacinjena na raznom materijalu (papir, drvo, metal, filmska traka), a sredstva izrazavanja mogu da budu razlicita (rukopis, stampa, crtez, audio i video zapis i sl.)

Najprihvatljivije je sire pojmovno određenje isprave kao dokaznog sredstva, sto je u skladu i sa zakonskim određenjem poima isprave:

U tom smislu pored isprava u uzem smislu (biljeske, crtezi, skice, video zapisi i sl.) i stvari materialne prirode i predmeti izradeni od covieka mogu da budu izvor dokaza, s tim sto je nacin saznanja cinjenica razlicit obzirom na to da li se radi o pismenoj ispravi ili o predmetu.

Jednostavniji je nacin saznanja cinjenica iz isprava (sto se jednostavno vrsi citanjem, odnosno uvidom u njih), nego li saznanjem cinjenica iz stvari i predmeta, budući da za saznanje cinjenica nije dovoljno vlastito saznanje organa krivicnog postupka, nego je nekada potrebna pomoc strucnog lica ako je za opazanje potrebna primjena posebnog strucnog zanja u kom slucaju stvari i predmeti mogu da budu predmet viestacenja

Postoji više vista isprava, odnosno više kriterijuma za njihovu klasifikaciju

Tako se prema sredstvima izražavanja dijele na: graficke, figurativne, fonografske i i audiovizuelne

Prema subjektu koji izdaje ispravu ista može da bude javna ako je izdata od organa ili ustanova koje su za to nadležne i privatna isprava izdata od privatnih lica

Po dokaznoj vrijednosti u krivičnom postupku javne i private isprave su izjednačene. Razlika je u tome što se za javnu ispravu uzima da je vjerodostojna, a ako se u to posumnja traži se od organa koji ju je izdao da utvrdi njenu vjerodostojnost, dok kad je u pitanju privatna isprava pored njene dokazne vrijednosti proverava se i njena vjerodostojnost.

POSTUPAK DOKAZIVANJA ISPRAVAMA MOZEMO PODIJELITI NA VISE ETAPA

U prvoj etapi se ide na pribavljanje isprava.

U ovom mogu da ucestvuju stranke, ali i sud po vlastitoj inicijativi moze da pribavi isprave.

Ako sud vrši pribavljanje isprava on to moze da radi na razlicite nacine, pozivanjem lica da preda ispravu, zatim putem uvidjaja, pretresanem stana i lica, kao i privremenim oduzimanjem predmeta.

U drugoj etapi procjenjuje se spoznajna sposobnost isprave, tj. koliko ona moze da posluži za utvrdivanje cinienica provierava njena autenticnost ako je rijec o privatnoi ispravi.

U trecoj etapi se vrši prezentacia, odosno citanje isprave pred sudom

U cetvrtoj etapi se po slobodnom sudjskom uvjerenju ocjenjuje dokazna vrijednost isprave.

PRETRESANJE STANA I LICA

- ▶ Razlozi i uslovi propisani KZ-om
- ▶ Pretresanje lica može se preduzeti kad postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem pronaći tragovi i predmeti važni za krivični postupak.
- ▶ Pretresanje stana i drugih prostorija okrivljenog ili drugih lica i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se preduzeti ako postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem okrivljeni uhvatiti ili da će se pronaći tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za krivični postupak.
- ▶ Pretresanje pokretnih stvari, obuhvata i pretresanje računara i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka koji su sa računarom povezani.
- ▶ Na zahtjev suda, lice koje se koristi računarom dužno je omogućiti pristup računar i prenosivim medijima na kojima se čuvaju podaci koji se odnose na predmet pretresanja (diskovi, USB-fleš disk, USB-hard disk, diskete, trake i slično), kao i pružiti potrebna obavještenja za upotrebu računara

ZAHTJEV

- ▶ Naredbu za pretresanje donosi sud na zahtjev državnog tužioca ili na zahtjev ovlašćenog službenog lica policije koje je dobilo odobrenje državnog tužioca, a izvršava je policija.
- ▶
- ▶ Zahtjev za donošenje naredbe podnosi se u pisanoj formi, a izuzetno i usmeno
- ▶
- ▶ Usmeni zahtjev za donošenje naredbe
- ▶
- ▶ Član 78
- ▶
- ▶ (1) Usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje može se podnijeti kad postoji opasnost od odlaganja.
- ▶
- ▶ (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se saopštiti sudiji za istragu i telefonom, radio vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.
- ▶
- ▶ (3) Kad je podnesen usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sudija za istragu će dalji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kad se koristi audio ili stenografski zapisnik, u roku od 24 sata, napraviće se njegov prepis čija će se istovjetnost ovjeriti i čuvati sa originalnim zapisnikom.
- ▶

Ulazak u tuđi stan bez naredbe i pretresanje

(1) Ovlašćeni policijski službenik može i bez naredbe suda ući u tuđi stan ili druge prostorije i po potrebi izvršiti pretresanje ako to držalac stana traži ili ako neko zove u pomoć ili ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela ili neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi ili imovine ili radi izvršenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lišenja slobode učinioca krivičnog djela koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama.

(2) Držalac stana, ako je prisutan, ima pravo da na postupak ovlašćenog policijskog službenika iz stava 1 ovog člana iznese primjedbe. Ovlašćeni policijski službenik je dužan da držaoca stana obavijesti o ovom pravu i da njegove primjedbe unese u potvrdu o ulasku u stan, odnosno u zapisnik o pretresanju stana.

SASLUŠANJE OKRIVLJENOG

Kad se okrivljeni prvi put saslušava, pitaće se za ime i prezime, jedinstveni matični broj, nadimak, ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko porodično ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godinu rođenja, čiji je državljanin, da li razumije crnogorski jezik i koji je njegov jezik, kojeg je zanimanja, kakve su mu porodične prilike, da li je pismen, koju je školu završio, kakvog je imovnog stanja, da li je, kad i zašto osuđivan, da li je i kad je izrečenu kaznu izdržao, da li se protiv njega vodi postupak za drugo krivično djelo, a ako je maloljetan, ko mu je zakonski zastupnik.

Okrivljeni će se upozoriti da je dužan da se odazove pozivu i da odmah saopšti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni boravište, kao i na posljedice ako po tome ne postupi

PRIVREMENO ODUZIMANJE PREDMETA I IMOVINSKE KORISTI

(1) Predmeti koji se po Krivičnom zakoniku imaju oduzeti ili mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku, na predlog državnog tužioca, rješenjem suda će se privremeno oduzeti i predati na čuvanje sudu ili će se na drugi način obezbijediti njihovo čuvanje.

(2) Rješenje o privremenom oduzimanju predmeta sadrži:

- 1) naziv suda koji donosi rješenje;
- 2) pravni osnov za privremeno oduzimanje predmeta;
- 3) označenje i opis predmeta koji će se privremeno oduzeti;
- 4) ime i prezime lica od kojeg se predmet privremeno oduzima i mjesto na kojem, odnosno u kojem treba privremeno oduzeti određeni predmet.

Lice koje odbije da preda predmete može se kazniti novčanom kaznom do 1.000 €, a u slučaju daljeg odbijanja može se zatvoriti. Zatvor traje do predaje predmeta ili do završetka krivičnog postupka, a najduže dva mjeseca. Na isti način postupiće se prema službenom ili odgovornom licu u državnom organu, privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Državni tužilac može zahtijevati da nadležni državni organ obavi kontrolu poslovanja određenih lica i da mu dostavi dokumentaciju i podatke koji mogu poslužiti kao dokaz o krivičnom djelu ili imovini pribavljenoj krivičnim djelom, kao i obavještenja o sumnjivim novčanim transakcijama.

Državni tužilac može zahtijevati da nadležni organ ili organizacija privremeno obustavi isplatu, odnosno izdavanje sumnjivog novca, hartija od vrijednosti ili predmeta, najduže šest mjeseci.

Sadržaj zahtjeva i odlučivanje o zahtjevu za određivanje privremenog oduzimanja predmeta ili imovinske koristi

O privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi odlučuje sudija za istragu, odmah ili u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, odnosno predsjednik vijeća pred kojim se održava glavni pretres.

Zahtjev državnog tužioca sadrži: opis predmeta ili imovinske koristi; podatke o licu koje te predmete ili imovinsku korist posjeduje; razloge za sumnju da su predmeti odnosno imovinska korist nezakonito stečeni i razloge za vjerovatnoću da će do kraja krivičnog postupka biti znamo otežano ili onemogućeno oduzimanje predmeta ili imovinske koristi.

U rješenju o privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi sud će označiti vrstu i vrijednost predmeta, iznos imovinske koristi i vrijeme na koje se oduzimaju.

Sud može odrediti da se privremeno oduzimanje ne odnosi na predmete ili imovinsku korist koje treba izuzeti primjenom pravila o zaštiti savjesnog sticaoca.

*Hvala na
paznji!*